



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An forma deprecata in Sacramento Extremæ-Vnctionis sit de
necessitate Sacramenti? Et an debeat iterari hoc Sacramentum sine
conditione, si aliquis illud conficeret sub forma indicata? Et an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

de Sacram. Extr. Vnct. art. 2. vbi tenet formam Sacramenti Extremæ Vnctionis consistere dumtaxat in his verbis. Per vnctionem indulget tibi Deus; etiam si non exprimitur sensus qui vnguitur. Et primum probatur ex hac particula, istum, quia si qua ratione esset necessaria, esset maxime vt vnctio determinaretur ad hanc in particulari: at actio ministrum iuncta prolationi formæ satis illam determinat. Secundo: idem patet ex particula Sanctam, seu Sacram, quia Tridentinum sess. 14. cap. 1. dum hanc formam refert, nullam facit mentionem illius. Tertio: idem patet ex hac particula, & suam piissimam misericordiam, hæc enim apponitur, vt actus misericordie Diuinae, à quo procedit remissio peccatorum; quæ sit per hoc Sacramentum, explicetur: at satis exprimitur per duas istas particulas, indulget Deus. Quarto: idem patet ex ista particula, quidquid deliquisti hæc enim satis expresse includitur in ista præcedenti, tibi indulget, cum hæc indulgentia intelligatur fieri à peccatis, & cum terminus ille indulget, ponatur ibi simpliciter absolute sine vlla restrictione, & terminus absolute positus in aliqua oratione absolute aliquo termino eius significationem restringente, sumatur in tota sua latitudine, intelligitur hæc remissio per verbum indulget, importata, esse de omnibus peccatis, cum etiam vnus peccatum mortale non remittatur sine alio, & sit impium dimidiam salutem à Deo expectare.

4. Tandem idem probatur de istis particulis, per visum, per auditum, & aliis similibus, quibus sensus singuli enumerantur, tum ex eo quod non videtur potior ratio cur vnus sensus debeat necessariò exprimi in forma, quam alius; maxime cum tam bene possit homo peccare per vnum sensum, quam per alium: at omnes Theologi fatentur vnctiones pedum, & renum, non esse necessarias, imò Rituale Romanum expresse monet hanc vnctionem renum semper esse omitendam in feminis, nec vllam aliã loco illius esse faciendam in alia parte, & proinde forma exprimens partem illam debet similiter relinquì, tum quia tam bene peccata per sensus interiores commissa remittuntur per hoc Sacramentum, imò sola voluntate commissa, quam quæ committuntur etiam per sensus exteriores, quorum tamen expressio in forma huius Sacramenti non est necessaria: tum quia qui caret aliquo istorum sensuum non desunt valide accipere hoc Sacramentum. Nec obstat quod vngatur in aliqua parte isti proxima, nam si vnctio talis partis, & mentio illius in forma esset de essentia huius Sacramenti, non posset loco eius alia inungi, quia per institutionem Christi Domini, hæc esset determinata, & non alia; tum denique et si quinque sensus essent inungendi de necessitate Sacramenti, atamen inde non sequeretur expressionem illorum in forma, esse etiam de essentia, quia est de essentia Sacramenti Confirmationis, vt frons inungatur, non tamen est de essentia formæ illius, vt in illa frons exprimitur; igitur hæc particula exprimens sensum, qui inungitur, non est essentialis formæ huius Sacramenti. Hucusque Ysambert. Sed, vt dixi: ego non recedo à sententia asserente, sensus qui vnguntur esse in forma explicandos de necessitate Sacramenti; vt tenet nouissimè Trullench de Sacram. lib. 5. cap. vnic. dub. 1. n. 10.

5. Nota verò hic obiter, dictam Ysambert. vbi supra, disp. 2. art. 2. docere non esse de essentia huius Sacramenti, quod oleum sit ab Episcopo consecratum, seu benedictum, habetur satis evidens ex declaratione Clementis VIII. Summi Pontificis, in sua instructione super Ritibus Græcorum, data ad Episcopos Latinos, directâ anno Domini 1595. cuius

verba Arcudius refert, lib. 5. de Sacram. cap. 2. vbi Summus Pontifex agens de oleo huius Sacramenti, ait verbis expressis, Græcos Sacerdotes non esse cogendos olea sancta, præter Christum ab Episcopis Latinis Diocesanis accipere, cum eiusmodi olea ab eis in ipsa oleorum, & Sacramentorum exhibitione, ex veteri ritu consecratur, seu benedicantur. Quare sicut Græci Sacerdotes ex veteri praxi suæ Ecclesiæ, potestate sibi à suis Episcopis olim concessa, & per Summum Pontificem tacito consensu approbata, validè consecrant hoc oleum: ita etiam, multo potiori titulo, simplex Sacerdos ex concessione Summi Pontificis, poterit illud oleum benedicere. Nec obstat, quod agendo de Confirmatione dixerimus benedictionem Christum non posse validè committi simplici Sacerdoti; nam Summus Pontifex Clemens VIII. in sua instructione, illam expresse excipit, notatque nunquam Græcis Sacerdotibus simplicibus fuisse commissam, & præter citatos Auctores, hæc partem nostræ propositionis sequuntur Arcudius loco cit. Serarius sua disputat. de Extrema Vnct. & alij recentiores, qui viderunt prædictam instructionem Clementis VIII. vnde erit tantum de præcepto, quòd oleum hoc sit benedictum ab Episcopo, cuius benedictio non potest committi laico, ad quem eius administratio nullo modo potest pertinere, sicut pertinet ad Sacerdotem. Vnde Patres, & Concilia, quæ asserunt oleum hoc debere benedici ab Episcopo, loquuntur de Ministro ordinario, & non de extraordinario, seu per specialem commissionem Summi Pontificis deputato. Hæc omnia Ysambert, cuius sententiam tanquam probabilem admittit Lessius in 3. part. D. Thoma, cap. 1. de Sacram. Extr. Vnct. dub. 5. n. 10. qui etiam quest. 72. art. 2. dub. 2. n. 15. admittit hoc etiam tanquam probabile in benedictione Sacri Christum pro Sacramento Confirmationis, de qua alibi diximus.

medium §. r. verf. Deinde de necessitate, & in to. 3. tr. 1. Ref. 58. §. 2. à lin. 4.

Sup. hac benedictione supra in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. multoque magis, & post medium, verf. Que omnia, & in eo 3. tr. 1. Ref. 58. signauerit in fine.

Alibi in to. 2. tr. 2. Ref. 1. §. vlt. à principio, & in tom. 3. tr. 1. Ref. 15. à lin. 4. & in Ref. 20. & in alio §. eorum annotationum.

RESOL. XV.

- An forma deprecatoria in Sacramento Extremæ-Vnctionis sit de necessitate Sacramenti?
Et an debeat iterari hoc Sacramentum, sine conditione, si aliquis illud conficeret sub forma indicatiua?
Et an sit sufficiens hæc sermo. Vngue te oleo sancto, & Deus tibi remittat quidquid peccasti, &c.
Et notatur, quod verba Formæ huius Sacramenti sunt ista. Per istam sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulget tibi Deus quidquid deliquisti per visum, &c. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: Quæ quidem vltima verba in nomine Patris, &c. non sunt necessaria, neque de necessitate præcepti.
Et an illa verba sanctam, & piissimam, sint substantialia?
Et quid de illis verbis, suam misericordiam, & de particulis illis, per visum, per auditum, &c. Ex p. 3. tr. 4. Ref. 174. alias 175.

§. 1. Sufficere formam indicatiuam, videtur docere Martinus Becanus de Sacramentis cap. 27. quest. 7. n. 3. vbi sic asserit. Quæres, an necesse sit formam huius Sacramenti esse deprecatoriam: multi affirmant, quia primò Iacobus dicit, Orent. super eum. Secundò, forma Romana est deprecatoria. Alij negant, primò, quia forma Ambrosiana, & Veneta non est deprecatoria, & tamen est sufficiens. Secundò, quia ex illis verbis, baptizantes eos, &c. colligit Ecclesia hanc formam Ego te baptizo. Ergo similiter ex illis, vngentes illum, potest colligi hæc forma, Ego te vngo. Tertio, quia in Sacramento Confirmationis sufficiens

Sup. hoc supra in Refol. 13. §. 2. paulo post in iust. verf. Item si imperatior, &c.

Sup. hoc in Ref. p. 1. ad finem, ad m. to. ecc. Sop. hoc lib. 5. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

Sup. hoc supra in Ref. 8. p. 1. in fine, in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

Sup. hoc supra in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

sufficiens hæc est forma, *Consigno te Chrysmate*. Ergo similiter in hoc Sacramento, *Vngo te oleo*. Quarto, quia sacramentalis forma, etiam si per modum indicatiui proferatur, solet à SS. Patribus vocari oratio, quo pacto Leo Papa, & alij multi absolutionem sacramentalem vocant orationem Sacerdotis. Ergo quamvis in hoc Sacramento proferatur forma per modum indicatiui, sufficiens erit illud Iacobi ad saluandum, *Orent super eum*. Ita Becanus. Et hanc sententiam probabilem esse docent Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 40. sect. 3. n. 7. & Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 80. nam contrariam, quam ipsi tenent, probabiliorem vocant.

2. Sed negatiuam sententiam, non solum probabiliorem, sed omnino certam putant Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 33. art. 6. ita ut si aliquis conficeret hoc Sacramentum sub forma indicatiua, putet debere iterari sine conditione. Idem etiam docent Coninch. de Sacram. disp. 19. dub. 3. n. 14. Ledesma in sum. tom. 1. de Sacram. Extr. Vnct. cap. 1. concl. 2. Syluius in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 7. & alij communiter. Et ratio est, quia duræ formæ non possunt esse instituta pro vno Sacramento, nisi sint æquivalentes, saltem in sensu; si ergo forma deprecatiuua sufficiens est, indicatiua sola non sufficit, quia non habet æquivalentem sensum. Ergo, &c.

3. His ita suppositis, difficultas est, an sit sufficiens hæc forma, *Vngo te oleo sancto & Deus tibi remittat quidquid peccasti*, &c. Affirmatiue respondet Suarez tom. 4. disp. 40. sect. 3. n. 8. sed aduersus illum acriter insurgit Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 7. ubi ait, quod nullus ausus fuit vnquam dicere, quod ista forma sit sufficiens. At nouissimè, & merito sententiam Suarez sequuntur Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 55. & Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 1. quia verbis indicatiui modi adiungitur sufficiens deprecatio. Ergo, &c. quidquid in contrarium cum Nugno asserat Bonacina de Sacram. disp. 7. quest. unica, punct. 3. n. 3. licet grauiter peccaret, qui hæc forma vteretur.

4. Notandum est hic obiter, quod verba formæ huius Sacramenti sunt ista, *Per istam sacram vntionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, &c. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*; quæ quidem vltima verba, *In nomine Patris*, &c. non sunt necessaria, neque de necessitate præcepti, vt obseruat Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. num. 86. & alij. Illa autem verba, *sanctam, & piissimam*, non esse substantialia, docent Reginald. tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 56. Pitigianus in 4. tom. 2. dist. 23. quest. unica, art. 4. dub. 2. & alij; quia illis detractis sensus adhuc manet integer, idem asserunt supradicti Doctores de illis verbis, *suam misericordiam*, quia quæ sequuntur, *indulgeat tibi Dominus*, causam principalem, quæ in hoc Sacramento sufficienter exprimitur, illis omissis, sed de hoc alibi. Non idem dicendum videtur de particulis illis, *per visum, per auditum, &c.* quæ in fine singularum formarum partialium ponuntur; igitur de necessitate Sacramenti sufficienti ista verba, *Per istam Vntionem indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti, vel per auditum, &c.* Non sunt autem omittenda supradicta verba, & qui hoc faceret, peccaret.

Sup. his particulis in duabus primis Ref. not. seq. & pro suam misericordiam. infra in Ref. 17. &c.

Ojo. diga Non idem, sin falsa. Sup. his sensibus late in duabus Ref. præteritis, & in Ref. seq.

RESOL. XVI.

An sit peccatum ministrare Sacramentum Extreme Vntionis sub his tantum verbis. Per istam sanctam Vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti?

Et aliqua alia explanantur pro verbis contentis in consuetâ forma huius Sacramenti. Et eandem docetur esse mortale amplecti opinionem probabilem circa formas, & materias Sacramentorum, tract. 1. & Misc. 1. Ref. 18.

§. 1. TRACTAT hoc dubium Caramuel fundam. §. 1. n. 1330. vbi sic ait.

2. Peto primò an peccet, qui in administratione huius Sacramenti vitat forma essentiali, cum illis verbis omnibus accidentalibus; puta qui tantum diceret, *Per istam vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*. Affirmatiue respondet Diana part. 3. tract. 4. resol. 175. §. notandum, & resol. 180. & ex eo Ausonius Nochinot in summa, verbo Extr. Vntionem num. 12. sed cur? An quia vitat forma probabilem rationem, scire vellem; cur non possit vti opinione probabili in administratione Sacramenti? Et si secundum an sit mortale? (Immo an sit veniale?) omittunt pauca verba præcepta. Ita Caramuel.

3. Sed ego respondeo in administratione Sacramenti Extreme Vntionis non sufficere formam adductam à Caramuele, nam apud doctores tres solam sententiam probabilem inuenio circa prædictam questionem.

4. Prima sententia docet, vnicam sufficere vntionem in quavis corporis parte, sub vna tantum forma, experiente omnes corporis sensus.

5. Secunda sententia affirmat ad validitatem huius Sacramenti necessarias esse quinque ad minimum vntiones in Oculis, Auribus, Naribus, Ore, Manibus, omnes tamen vntiones adhiberi posse sub vna tantum forma æquivalente omnibus formis partialibus, vt si quis vngendo oculum, aurem, manum, &c. manum dicat: *Per istas sanctas vntiones, & piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum deliquisti*.

6. Tertia sententia docet ad validitatem huius Sacramenti necessarias esse ad minimum quinque vntiones in quibus corporis sensibus, cum quinque que partialibus formis, respondentibus singulis vntionibus.

7. Et omnes has tres sententias esse probabiles putat Amicus vbi infra; sed primam, & secundam admittit tantum tempore necessitatis in morbis contagiosis.

8. Sed forma adducta à Caramuele in illis verbis: *Per istam vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*, non includitur in formis suspensis expressis, quia in forma Caramuelis nulla est mentio de sensibus corporis. Ergo.

9. Sed dato, & non concessio, quod forma Caramuelis esset sufficiens pro validitate Sacramenti, quod ego nego, & me citato negat etiam nouissimè Leander de Sacram. tom. 1. tract. 1. disp. 2. q. 21. cum alij.

10. Adhuc dicendum est contra Caramuelem, Sacerdotem ministrantem cum illa forma peccare mortaliter, vt ego docui, & ideo Amicus de Cur. Theo. tom. 8. disp. 19. sect. 4. num. 71. sic ait; Dico inter has sententias, tertia est omnium iustissima, & in praxi saltem sub præcepto seruanda, quando nulla viget grauis necessitas: quod euidenter probat vniuersalis Ecclesiæ Praxis; & sententiæ ipsarum citata Pastoralia, & Doctores omnes contrarie sententiæ, qui solum docent in morbis dimittas contagiosis, & peste grassante ad euitandum peccatum infectionis seruari posse ritum secundæ, vel primæ sententiæ, ceteroqui necessitate non vigeat.